

אגמון ושות' רוזנברג הכהן ושות'
Agmon & Co. Rosenberg Hacoheh & Co.

ירושלים, 6 לדצמבר 2016

בפקס: 02-6753766
ובדואר אלקטרוני: v_hithadshut@knesset.gov.il

לכבוד

חברי הועדה המיוחדת לדיון בהצעת חוק להגברת התחרות
ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל

משכן הכנסת

קריית בן גוריון

מיקוד, 9195016

ירושלים

הנדון: הסתייגות להצעת חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), תשע"ו-2016 – חובה כפויה למכירת ותפעול שירותי מחשוב

אנו מתכבדים לפנות אליכם בשם בנק הפועלים בע"מ (להלן – הבנק), בנוגע לנוסח ההסתייגות שהועלתה אתמול להצעת החוק שבכותרת, לפיה הבנק יחויב לספק שירותי מחשוב ותפעול למתחריו. התייחסות זו מוגשת בהמשך לעמדת בנק הפועלים, שהוגשה ביום 22 לספטמבר 2016.

1. יצוין כבר בראשית הדברים, מדובר בהצעה המסכנת את פעילותו הסדירה של הבנק, בעלת פוטנציאל לפגיעה במערכות המחשב ובכך לפגיעה בשני מיליון לקוחותיו, והפוגעת במידה העולה על הנדרש בזכות הקניין של הבנק, בחופש העיסוק שלו ואף במידה ניכרת בתחרות.

2. על פי ההסתייגות המוצעת, תינתן לשר האוצר סמכות לקבוע כי בתום שישה חודשים מיום תחילת החוק אם נוכח כי טרם התפתחה תחרות בשוק האשראי, כי בנק בעל היקף פעילות רחב יהיה חייב למכור ולתפעל שירותי מחשוב למתחריו, וכן כי אם לא הגיעו להסכמה על תנאי המכירה, שהשר יתערב בתנאים אלו (להלן – הסעיף המוצע).

3. כבר כאן נציין את האבסורד בכך שבחצי השנה מיום התחילה כמעט אף אחד מהצעדים המקודמים בהצעת החוק לא נכנס לתוקף.

ירושלים

צבי אגמון
יואב הירש
אברם פורטן
דעואל פלאי
גלית פליישר-אברהם
אילת גולדברג פלור
טל מישר
ישראל עטר
אבי שפרמן
ירון לנדאו
הלה פלג
קירה לרנר
הדס פורת-חאש
דורון גולדברג
אורי טורח
רוני סוק
ברק נ. שורץ
חמר קנטל בר-און
נועה וילינגר
מורן אטון
חגי פרידלר
זאב גוסריץ
אפרת בוגנים שאג
ינטן רלברג
עופר טלע
אור יונה
חנן קירשנבום
יפית שלו
גיא אריאלי
שי סהצרי

תל-אביב

דן הכהן
אורי רוזנברג
איל ג. סאמו
יונה גושן גוטשטיין
שיראל גוטסן-עמידה
אסיר גודארד
דרור סברנסקי
אפרת חזזה אורד
אורי שורק
דניאל טקל
רן שלום
ישי ג. איציקוביץ
מיכל פרי
גילי ברוקס-הרן
איל תיאחר שרון
סירב עבאדי
ינטן קהת
ענת שרקי
אפי שבת דוב"ש
אזי אשכנזי
נתן קרוי
יגאל זיסף
מעיין אביסבול
דנה חן
יאן פלדמן
תום כהנא
לירון צור טייטל
אליהו דגן
גלעד יריב
דנה פריז
גיא אהרנסון
יערה רן הרש
אנה יודר
עזי איברמס
חן גרשקוביץ
סירב יונג
סתי גולדברג
לי עוז
דוד זלוטנובסקי
ניר פלדשטיין
גל אהוב ציון
יעיב כהן
אורית טקופ דגן
ניצן ספינקא
הדיה כירץ
איריס צינולסקי-חולין, שפצת
גיל אגמון, יועץ
* מספר זמני 1000

4. לגופו של עניין, מדובר בחריגה מיתר סעיפי המשנה של סעיף 10 לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א – 1981, אשר מהותו קביעת פעולות שלתאגיד הבנקאי מותר לעסוק בהם, ולא קובע חובה לעסוק בפעולות אלה.

5. משמעות הדבר שלבנק לא תהיה יכולת לבחור האם להמשיך לעסוק במכירה ותפעול של שירותי מחשוב, עם אלו גורמים להתקשר בתוך כך, וייתכן אף לא באלו תנאים הדבר יתבצע.

6. בנק הפועלים מתנגד להוראה זו והוא סבור כי היא בעלת פוטנציאל לפגיעה בבנק ובעיקר בלקוחותיו, וכי היא בלתי חוקתית. ונסביר.

משמעות ההסתייגות – פוטנציאל לפגיעה בשני מיליון לקוחות הבנק

7. הטלת חובה על שימוש ותפעול בתשתית מחושב גוררת עלויות משמעותיות, ועלייה דרמטית בסיכונים בהם נושא הבנק.

8. ראשית, הטלת חובה מעין זו, לאפשר בכפייה לגוף נוסף להשתמש במערכות המחשוב של הבנק, מגדילה את הסיכון לכשל מערכתי. תוצאת הדבר והעלאת כמות המשתתפים תיצור עומס ניכר על מערכת קיימת, והדבר מגביר את הסיכון לכשל מערכתי. בתוך כך, יש לתת את הדעת על מגבלות המערכות הקיימות שנבנו לאורך שנים ולא ערוכות לקליטת גופים חדשים.

9. הגדלת העומס על המערכת עשויה לפגוע בתשתית שהבנק זקוק לה להמשך פעילותו בשנים הקרובות, ולא להותיר מקום לשימושים נוספים בעתיד הנדרשים לשם המשך פעולת הבנק בשנים הקרובות.

10. מעבר לכך, הדבר ידרוש מהבנק לשנות את המערכות, דבר הצפוי להשית עלויות ניכרות על הבנק.

11. סיכון נוסף המתעורר, הוא ששימוש בתשתית משותפת מגביל את יכולת הבנק לשמור על רמה גבוהה של ביטחון מידע. כך, למשל, פגיעה ביכולות זיהוי של הגורמים בעלי הנגישות למערכות ולמידע (עובדים פנימיים, לקוחות וספקים). או למשל, פגיעה ביכולת לקבוע סטנדרט אחיד לשירותי התממשקות של אתרים חיצוניים (שמפעיל הבנק הרוכש).

12. הטלת חובה מעין זו צפויה להביא גם לפגיעה ביכולת החדשנות והפיתוח של הבנק. ככל שהבנק מקיים תשתית משותפת עם בנק אחר, כך יכולתו לקדם ולפתח את התשתית ומערכות המחשב הינה מוגבלת – שכן התשתית תצטרך להמשיך ולהתאים למערכות הבנק הרוכש. הברירה אשר תעמוד בפני הבנק תהא בין היעדר פיתוח ובין יצירת כפילות מערכות בעלות ניכרת.

13. הטלת חובה מעין זו גורמת לחשיפה נוספת לבנק, לדוגמא בכל הנוגע להלבנת הון והעלמות מס. ככל שהבנק יאלץ לאפשר שימוש בתשתית משותפת, יתכן שהבנק, כמנהל התשתית, יתפעל עסקאות "פסולות" של הבנק הרוכש – ללא יכולת לבקר אותן. בכך עשויה לעלות רמת החשיפה הפלילית של הבנק, כמו גם עלייה בסיכון לפגיעה במוניטין (פגיעה זו משמעותית במיוחד ביחסי הבנק עם בנקים זרים).

14. חשיפה נוספת נובעת מביקורות, כדוגמת ביקורת חשבות, על הבנק הרוכש, שעשויות להביא לחשיפה של נתוני החשבות של הבנק המוכר – ומעלות את הסיכון לפגיעה בביטחון המידע.

15. סיכונים קיימים גם בתחומים אחרים. כך, הבנק עשוי לשאת באחריות על מאגר המידע של לקוחות הבנק המתחרה שלו. אין צורך לפרט כמה דבר זה בעייתי.

16. בשל כל האמור, ובשל דברים אחרים, צפויה עלייה בהוצאות הביטוח של הבנק, בשל האחריות בה הוא נושא למידע ולכשלים במערכות הבנק הרוכש.

17. אכן - מכירה כפויה של שירותי מחשוב ותפעול, המביאה למערכת יחסים קבועה של הבנק עם בנק מתחרה – משפיעה על עלויות הבנק, על החשיפה שלו לסיכונים שונים, על המוניטין שלו ובעיקר – חושף את לקוחותיו לסיכונים שאינם "טבעיים" לפעילותו.

18. דומה כי די במשמעות והקשיים המהותיים שמתעוררים מהטלת חובת מכירה כאמור כדי להביא לדחיית ההסתייגות המוצעת. אך הדברים בוודאי נכונים בשים לב לכך שגורמי המקצוע לא סברו כי מדובר בצעד נדרש, ומאידך, קיים צעד אחר, שאינו פוגע בזכויותיו של איש – מחייבים את המסקנה כי ההסתייגות המדוברת פוגעת באופן העולה על הנדרש בזכויות הבנק. ולכך נתייחס עתה.

מדובר בפגיעה בזכויות חוקתיות במידה העולה על הנדרש

19. מתן הוראה לעסוק בעיסוק ספציפי הנה פגיעה חריפה בחופש העיסוק (ואף בחירות), הנובעת משלילת יכולת הבחירה אם לעסוק בתחום מסוים אם לאו (ראו סעיף 3 לחוק יסוד: חופש העיסוק; וראו למשל האמור בבג"ץ 9198/02 ההסתדרות הרפואית בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד סג(1) 352, פס' 16 לפסק דינו של השופט אלון (2008); והאמור במאמרו של אהרן ברק "חוק יסוד: חופש העיסוק" משפט וממשל ב 195, 200 (תשנ"ד).

20. ההסתייגות פוגעת אף בעקרון היסודי לפיו הפרט חופשי לעשות כל מה שאינו אסור על-פי חוק (ואילו הרשות אינה רשאית לעשות אלא מה שמותר לה על-פי חוק), עקרון בסיסי זה נזכר כבר בשנותיה הראשונות של שיטתנו המשפטית ומלווה אותנו באופן עקבי עד היום (ראו בג"ץ 1/49 בז'רנו נ' שר המשטרה, פ"ד ב 80, פס' 4-5 לפסק דינו של השופט חשין (1949); עוד ראו, בג"ץ 1405/14 סלוין נ' המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, פס' 23-24 לפסק דינה של השופטת (כתוארה דאז) נאור (פורסם בנבו, 7.8.2014).

21. בהתאם לכל האמור, הטלת חובה על תאגיד בנקאי לעסוק במכירה ותפעול של תשתיות מחשוב, מהווה פגיעה חריפה בחופש העיסוק (פגיעה שאינה מידתית כפי שיפורט בהמשך).

22. פגיעה זו אך מחריפה עת שמדובר בתחום שאינו מצוי בליבת העיסוק הבנקאי, כפי שהבהירה נציגת בנק ישראל בדיון בפני הועדה, פרוטוקול מס' 75 (31.10.2016); להלן – פרוטוקול הדין):

"אבל לא כל בנק עושה את זה בעצמו, זה גם לא בליבה שלהם. זה גם משהו שצריך לתפעל. אם אתה מוכר שירותי מיכון – זה לא פעם אחת שמכרת, וזהו. אתה צריך להתאים את זה כל הזמן לצרכים של הבנק האחר. זה לא משהו שבפעילות ליבה שאנחנו צריכים להכריח אותם. בנק שרוצה לעשות את זה ורוצה לקחת על עצמו את זה, או שהוא מקים כבר בניין לצרכים המיכוניים שלו וממילא משקיע בו כל כך הרבה ורוצה להשכיר, אז אנחנו רוצים לאפשר את זה, אבל אנחנו לא רוצים לחייב אותו." (ההדגשות הוספו).

23. ויודגש: כפי שציינה נציגת בנק ישראל, מכירת שירותי מחשוב אינה רק "אקט" של מכירה, אלא מדובר ביצירת יחסים מתמשכים בהם הבנק המוכר נדרש להתאים את המערכות לצרכי הבנק הרוכש, ולתחזק את המשך הפעילות שכוללת תהליכים עסקיים של בנק אחר.

24. הסעיף המוצע מהווה גם פגיעה חמורה ובלתי מידתית בקניינו של הבנק. כפיית הבנק למכור נכס מנכסיו הנה פגיעה מובהקת בקניינו, הדומה במהותה להפקעה, ראו לעניין זה בג"ץ 2390/96 קרסיק נ' מדינת ישראל, מינהל מקרקעי ישראל, פ"ד נה(2) 625, פס' 40 לפסק דינו של השופט חשין (13.2.2001).

25. אלא שבמקרה דנן הפגיעה הקניינית הנה חריפה מהפקעת נכס "גרידא" שכן היא מחייבת, כאמור, קיומם של יחסים מתמשכים כפויים – בהם הבנק נדרש להמשיך ולספק משאבים בניגוד לרצונו, תוך חשיפתו לסיכונים תפעוליים, משפטיים ואחרים.

26. ואם בכך לא די, סעיף קטן (ב) לסעיף המוצע מעניק סמכות לשר האוצר לקבוע הוראות, ללא כל הכוונה שהיא מאת המחוקק, לעניין תנאי המכירה או ההשכרה – דבר שפוגע אנושות ביכולת הבנק לקבל פיצוי בגין ההפקעה דה פקטו שההסתייגות מביאה לה.

27. יש לציין כי הזכות לבצע עסקאות בקניין באופן חופשי היא חלק מזכות הקניין, ואף נובעת מעקרון חופש החוזים, ראו בעניין ע"א 7414/08 **תרו תעשייה רוקחית בע"מ נ' Sun Pharmaceutical Industries Ltd**, פס' 48 לפסק דינה של השופטת פרוקצ'יה (פורסם בנבו, 7.9.2010). מתן סמכות לכפיית הבנק למכור נכס, בנוסף למתן סמכות כללית לקביעת תנאי המכירה, הנה פגיעה בוטה הן בזכות הקניין והן בחופש החוזים – אך אף פוגעת ביכולת הבנק לקבל "פיצוי נאות" כנגד המכירה הכפויה (עקרון שאף הוא הוכר כחלק מזכות הקניין של הפרט, וראו, עע"מ 4955/07 **הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רעננה נ' קרן תורה ועבודה**, פ"ד סד(2) 353, פס' 4 לפסק דינו של השופט ריבלין (26.10.2010)).

28. פגיעה בזכויות חוקתיות, דוגמת חופש העיסוק וזכות הקניין, נדרשת לעמוד בהוראות פסקת ההגבלה (סעיף 4 לחוק יסוד: חופש העיסוק וסעיף 8 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו). המשמעות הנגזרת מהוראות פסקת ההגבלה היא כי פגיעה בזכויות חוקתיות חייבת לעמוד **בדרישות המידתיות**. ראו למשל, בג"ץ 7052/03 **עדאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' שר הפנים**, פ"ד סא (2) 202, פס' 66-74 לפסק דינו של הנשיא ברק (2006); וכן, בג"ץ 9134/12 **גביש נ' הכנסת**, פס' 41 לפסק דינה של הנשיאה נאור (פורסם בנבו, 21.4.2016).

29. אלא שהפגיעה העולה מן הסעיף המוצע, והקניית הסמכויות המאפשרת מכירה כפויה של שירותי מחשוב ותפעול, והתערבות בתוכן ההתקשרות בין הצדדים – אינה מידתית, רחוק מכך.

30. ראשית, כפי שעולה מפרוטוקול הדיון הנזכר, נראה כי תכלית הפגיעה הנה קידום התחרות – באמצעות הסרת חסמים לכניסת מתחרים חדשים. אולם, דווקא קיומה של תשתית מחשובית ותפעולית משותפת, המנוהלת על-ידי בנק אחד לטובת בנק אחר, מעלה חששות תחרותיים משמעותיים, ראו בעניין זה דברי הממונה על ההגבלים העסקיים:

"כפי שתואר בהחלטת הפטור הקודמת, ההסדר מקים חשש מפני מעבר מידע בין מתחרים (ובמיוחד, מעבר מידע מסחרי של בנק יהב לבנק הפועלים), באופן העלול לפגוע בתחרות בין הצדדים להסדר. במקרים מסוימים, עשוי בנק הפועלים להיחשף במסגרת התפעול השוטף של מערכות של בנק יהב, לתוכניות עתידיות של בנק יהב. כמו כן, חלק משירותי התפעול הקשורים בניהול תיקי ניירות ערך ללקוחות בנק יהב, מתבצעים על ידי גורמים תפעוליים בבנק הפועלים, הנחשפים אגב פעולות אלו למידע מסחרי של בנק יהב.

במצב תחרותי, כל מנהל עסקים אמור לעצב באופן עצמאי את המדיניות שברצונו לאמץ בשוק, ולהתחרות דרך מדיניות זו על ליבו של הצרכן. העברת מידע בין מתחרים עלולה לפגוע בתחרות זו [...] סופו של דבר, מהנימוקים שצוינו לעיל, נוכח הצורך של בנק יהב בתקופה נוספת לצורך השלמת הניתוק של מערכות המחשוב והתפעול שלו ממערכות בנק הפועלים ולצורך הטמעת מערכות המחשוב העצמאיות, מצאתי שההסדר המבוקש אינו מעורר חשש לפגיעה של ממש בתחרות וראוי לפטור" (ההדגשות הוספו; החלטה בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסכם מתן שירותי מחשוב ותפעול בין בנק הפועלים בע"מ לבין בנק יהב לעובדי מדינה בע"מ, רשות ההגבלים העסקיים, מס' תיק 10206 (22.12.2015):

31. כאשר הרגולטור האמון על שמירת וקידום התחרות בישראל קובע באופן ברור ששימוש בתשתית מחשוב ותפעול משותפת יוצר חשש תחרותי משמעותי; וכאשר הפטור שניתן לשימוש משותף כאמור, ניתן רק כדי להשלים את ניתוק המערכות – ברי כי לא ניתן לטעון לתכלית "תחרותית" באמצעות הטלת חובה על מתחרה לתפעל מערכות מחשוב לטובת המתחרה שלו.

32. העובדה כי הטלת חובת מכירה ותפעול של שירותי מחשוב הינה בעייתית ביותר ולא תשיג את התכלית עולה גם מדברי נציג בנק ישראל בדיון בכנסת:

"עכשיו נסביר למה אנחנו בעצם מתנגדים לנושא של חיוב תשתיות וחיוב אירוח. אתן לדוגמא את ההשוואה לעולם הסלולאר. בסלולאר השיתוף היה, תחולת השיתוף הייתה אחרת לגמרי, היא היתה הנדסית פיזית. פה אנחנו מדברים על תכנה, על שירות פיתוח. זה שונה מהותית ממה שהיה בסלולאר. כלומר יש הבחנה בין הסלולאר לבין בנקאות.

דבר דומה שאם היינו בסלולאר משתפים את האלמנטים של הבילינג, האי אר פי וכן הלאה, וזה לא הכוונה של מה שהיה בסלולאר.

דבר נוסף זה שירות. אנחנו מדברים על שירות ולא על תשתית, ושירות כפוי הוא שירות לא טוב, וזה חייבים להבין.

דבר שלישי, מדובר על מערכות ישנות של הבנקים. כלומר אז מה הציפייה? להעניק שירות ממערכות ישנות? מאותן מערכות ספגטי ישנות שפותחו בשנות ה-70 וה-80?

....

זה שונה מהותית מהסלולאר. זה לא ייצר תחרות. זה לא יקדם בנקים חדשים. זה מקסימום ייצר איזשהן

פינות, ויש אלמנטים תחרותיים שעליהם גם צריך לשמור, על האינטרסים של הבנקים החדשים, ועל זה צריך לשמור.

הדרך היחידה היא מרכז מחשוב שיתן להם ללא כל אינטרסים טכנולוגיה מתקדמת. אנחנו בשיח עם האוצר ואנחנו מנסים לקדם את זה". (ההדגשות הוספו).

33. די באמור כדי לפסול את הסעיף המוצע. אלא שבנוסף, הפגיעה בזכויות הבנק כאמור

אינה נדרשת וניתן להשיג את התוצאה המבוקשת ללא פגיעה בזכויותיו המוקנות. בכך, הפגיעה אינה עומדת בדרישה שהיא תהא מצומצמת ככל הניתן. פעם נוספת, הדברים עולים מגורמים אשר מינתה הממשלה עצמה.

34. כך, בדו"ח המסכם של הוועדה להגברת תחרות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים

(1.9.2016; להלן – **ועדת שטרום**) אשר היווה את הבסיס להצעת החוק דנן, מופיעה בסעיף ו' להמלצות (עמוד 70 לדו"ח) ההמלצה הבאה:

"לשכות שירותי IT למתחרים חדשים – **המדינה תפעל לסייע** למספר גופים שיבקשו להקים בנקים חדשים במימון שירותי מחשוב שירכשו מיזם טכנולוגי. הסיוע יותנה בהגעה של הבנקים החדשים לנתח שוק מסוים בפרק זמן שיוגדר מראש, בדומה למנגנונים שניתנו בעבר בשוק הסולר על מנת לעודד כניסתם של שחקנים חדשים. אם לא יקום יזם טכנולוגי שיציע לבנקים חדשים אספקת שירותי מחשוב מלאים – **תפעל המדינה להקמת לשכת שירות למערכות מחשוב למתן שירותים בנקאיים ושירותים-פיננסיים בסיסיים**, כך שבתוך חמש שנים יעמדו מערכות כאלה לרשות כל מי שירצה להיכנס לשוק מתן האשראי

לעסקים קטנים ולמשקי בית. המפקח על מערכות
תשלומים יאפשר למערכות שיוקמו לפי סעיף זה
להתחבר למערכות התשלומים והסליקה כפוף
לעמידתן בתנאי הגישה. בכך יוקל חסם כניסה
משמעותי לכניסת תחרות נוספת לתחום, מצד גורמים
שיחפצו לעשות כן" (ההדגשות הוספו).

35. בהתאם לאמור, ועדת שטרומ המליצה כי **המדינה תספק תשתית מחשוב ושירותי**

תפעול, אשר יאפשרו כניסת שחקנים חדשים לשוק האשראי הקמעונאי. המלצת ועדת שטרומ אף
נזכרה בפני הועדה, כמופיע בפרוטוקול הדיון הנזכר, ואף קבלה תמיכה של בנק ישראל במהלכו.
הצעת ועדת שטרומ אף אינה מעוררת את החששות התחרותיים שהעלה הממונה על ההגבלים
העסקיים כנזכר.

36. אלא שבמקום לקדם את הצעת ועדת שטרומ, אשר אינה מביאה לחששות התחרותיים

שהציג הממונה ואינה פוגעת בזכויות בסיסיות של הבנק – מועלית כעת ההסתייגות דנן.

37. **בנוסף, קיימים היום גופים בארץ שנותנים שירותי מחשוב לבנקים.**

38. מהאמור עולה, ובבירור, כי קיימים אמצעים אחרים שפגיעתם פחותה, ביניהם אמצעי

שהומלץ על ידי וועדה מקצועית ושנתמכת על ידי גורמים ממשלתיים.

39. בנסיבות אלה ברור כי ההסתייגות גורמת לפגיעה בזכויות קנייניות במידה העולה על

הנדרש.

40. הדברים האמורים מקבלים משנה תוקף, בשים לב לכך שהסעיף המוצע הנו אך חלק

מרפורמה עניפה המוצעת בהצעת החוק, אשר כוללת פגיעה מרחיקה לכת בקניין הבנק ובחופש

העיסוק שלו, במגוון תחומים – ובהם מכירה כפויה של בעלותו בחברת כרטיסי אשראי ומניעת יכולתו לעסוק בתפעול הנפקה של כרטיסי אשראי.

41. התעלמות ממכלול השיקולים הנזכרים – כאשר יש לזכור שכלל לא התקיים על כך דיון בוועדת שטרם או בוועדת הרפורמות – אינה הולמת לדעתנו התנהלות ראויה של הרשות, לרבות הרשות המחוקקת, בבואה לקבוע הסדר הפוגע בפרט (ראו למשל, בג"ץ 297/82 ברגר נ' שר הפנים, פ"ד לז(3) 29, 49 (1983); בג"ץ 987/94 יורונט קווי זהב (1992) בע"מ נ' שרת התקשורת, פ"ד מח(5) 412 (1994); בג"ץ 6271/11 דלק חברת הדלק הישראלית נ' שר האוצר (פורסם בבנו, 26.11.2012).

42. יתרה מכך, היעדר כל דיון בסעיף המוצע, בפרט כאשר מדובר בסעיף הגורר פגיעה חמורה בזכויותיו המוקנות של הבנק – אשר לא נזכרו בנוסחי הצעת החוק או בדיוני ועדת שטרם, פוגעים בזכות הטיעון של הבנק (כאשר לא בכדי קיימות הוראות משרד המשפטים המחייבות פרסום תזכיר חוק להערות 21 ימים לפני הגשתו).

43. הנה כי כן, הסעיף המוצע מביא לפגיעה קשה בחופש העיסוק של הבנק ופוגע בקניינו ללא הצדקה. מדובר בפגיעה שאינה עומדת בהוראות הדין – היא אינה צפויה לקדם את תכליתה וקיים אמצעי חלופי, טוב יותר להשגת המטרה ופוגעני פחות כלפי הבנק, בהפעלת תשתית מחשוב ותפעול על-ידי המדינה או לחילופין לאפשר (ולא לחייב) לבנק האמור לבחון האם יוכל לתת שירות זה מבלי לפגוע בכל אחד מהסייגים המצויים במכתב זה. ההצעה דן אינה תואמת את הדין או את השכל הישר ואין לקבלה.

בכבוד רב ובברכה,

טל מישר, עו"ד

צבי אגמון, עו"ד

העתק: בנק הפועלים בע"מ